

דבר העורך

נטילה של תלמיד חכם

אשרי הזוכה: יש מצוות שאדם זוכה לפגוש לראשונה בגיל מבוגר. כאשר בחר מניח תפילין בפעם הראשונה בגיל שלוש-עשרה, לבו מתרגש על זוכה להיכנס לעולם חדש.

וכן כאשר אברך זוכה לקיים מצוה חדשה שלא היתה שייכת לו קודם לכן, כמו עיתוף בטלית גדול, יש בה התרגשות וחביבות מיוחדת.

אבל יש מצוות שאנו מכירים מאז שהיינו ילדים קטנים. נטילת ידים היא אחת מהן. עוד בגן לימדו אותנו לקחת ספל, לשפוך מים על הידיים ולברך. דווקא משום כך קיים חשש שנתייחס אליה כאל מצוה פשוטה ומוכרת. בלי להכיר את עומקה האמיתי.

אלא שדיני נטילת ידים הם סוגיה ערוכה ושלמה. אינספור פרטי דינים והלכות נאמרו בה: דיני מים, כלי, כח גברא, חציצה, ניגוב, טומאה וטהרה, ברכה.

אילו היינו רואים כהן בבית המקדש מקדש את ידיו מן הכיור לעבודת הקרבנות, היינו עומדים נפעמים בראיה ובהתרגשות. אולם כאשר אנו נוטלים ידים מדי יום, קל לנו לשכוח שגם כאן עומדת לפנינו מצוה שחז"ל והפוסקים הקדישו לה עולם שלם של הלכות.

זו אחת ממטרות סדרת הגיליונות בנושא נטילת ידים - לגלות מחדש את העומק, החשיבות והחביבות שבמצוות המוכרות ביותר.

אשרי הלומד את הסוגיה לעומקה, שבנוסף לידיעת ההלכות זוכה לקיים את המצוה מתוך רגש, הבנה וחשיבות גדולה יותר. כך גם נטילת ידים, שאנו רגילים בה מילדות. הופכת לעבודת ה' מתוך דעת והבנה עמוקה.

בברכת התורה
עקיבא יוסף לוי

נושא הגיליון

'חציצה בנטילת ידים'

וְרַחֵץ בַּמַּיִם אֶת כָּל בְּטָרֹו

תקציר הסדרה: בגיליונות האחרונים אנו עוסקים בהרחבה בדיני נטילת ידים לבעודה. עסקנו במים הכשרים והפסולים לנטילה, במי שאין לו מים לנטילת ידים, בנטילה בדרך, וכן בדיני טבילת ידים במקוה, במעיין ובים, ובאיזה כלי נוטלים ידים. כעת אנו מגיעים לאחד הנושאים המצויים ביותר למעשה בכל בית יהודי - דיני חציצה בנטילת ידים.

**משתתפים אנו בצערו ובאכלו של ירדנו
ושותפנו היקר והנכבד
הג"ר צבי קנול שליט"א**

**העומד לימין עולם התורה והפצת הגיליונות
במשך שנים רבות, ומסייע ביד רחבה ובנפש
חפצה לפעילות "הילכתא" ולהפצת גיליון "עומק
הפשוט" בקרב רבבות אלפי ישראל.**

**בצער רב אנו משגרים בזאת כוס נתחומין על
פטירת חמותו היקרה והנאצלת**

**האשה החשובה מרת רבקה ארליך ע"ה
בת הר"ר יעקב גלב זצ"ל**

**אשת חיל רגולה, אשר עמדה לימין בעלה הג"ר
רב ארליך זצ"ל במסירות ובנאמנות, וזכתה
להעמיד דורות ישרים ומבורכים ההולכים בדרך
התורה, היראה והחסד.**

**המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון
וירושלים, ולא תוסיפו לדאבה עוד.**

**ויהי רצון שתזכו תמיד להרבות כבוד שמים,
להגדיל תורה ולהאדירה.**

**נלב"ע אור ליום ה' פרשת שלח, י"ט בסיון
תשפ"ו ת.נ.צ.ב.ה.**

על 'מיעוטו שאינו מקפיד' לא גזרו, משום שאין גוזרים גזירה לגזירה.

2. חציצה בנטילת ידים

הקדמה: לגבי חציצה בנטילת ידים, מופיעים שלושה סעיפים ב**שו"ע** (סימן קסא, סעיפים א-ג), **המשנ"ב** (ס"ק א) פתח את הסימן בהקדמה מיוחדת המבארת את יסודות הסוגיה, ועל פי דבריהם נערך המאמר שלפנינו. מחמת ריבוי החומר והנידונים המעשיים, חילקנו את הסוגיה לשני גיליונות. בגיליון זה נעסוק בסעיף א' שבשו"ע - בעצם הזהירות מחציצה ובגדרי החציצה בנטילת ידים. בגיליון הבא נעסוק בעז"ה בסעיפים ב'- ג' - בגדרי "דרכו להקפיד" ו"אין דרכו להקפיד", ובדינים המעשיים הנובעים מהם.

יש להדגיש שכל דיני חציצה, וכן דיני כלי, כוח גברא, רביעית ושאר פרטי הנטילה, נאמרו לעיכובא דווקא בנטילת ידים לסעודה, שתיקנו חכמים משום סרך תרומה. אולם נטילות שתוקנו משום נקיות או להסרת רוח רעה, כגון נטילת ידים שחרית או לאחר עשיית צרכים, בהם יש גדרים שונים.

3. כללי חציצה

רוב ומיעוט: כל דבר החוצץ בטבילה חוצץ גם בנטילת ידים, טעם הדבר ביאר **הלבוש** משום "דרבנן כעין דאורייתא תקון".

כשם שבטבילה חציצה המכסה את רוב הגוף ומקפיד עליה פוסלת מן התורה, ואם אינו מקפיד עליה פוסלת מדרבנן, כך גם בנטילת ידים: חציצה המכסה את רוב מקום הנטילה פוסלת אפילו אם אינו מקפיד עליה.

וכשם שבטבילה חציצה המכסה מיעוט מן הגוף פוסלת מדרבנן כאשר דרך בני אדם להקפיד להסירה, אף אם בשעת הטבילה אינו מקפיד עליה, כך גם בנטילת ידים: חציצה המכסה מיעוט ממקום הנטילה, אם דרך בני אדם להקפיד להסירה, חוצצת. אולם חציצה המכסה מיעוט ממקום הנטילה, שאין דרך להקפיד עליה, אינה חוצצת.

השיעור נקבע לפי רוב מקום הנטילה שבאותה יד (משנ"ב ס"ק א, ח). לכן חציצה המכסה את רוב היד

מה נחשב חציצה בנטילת ידים? האם מותר ליטול ידים כאשר יש לכלוך הדבוק על היד או תחת הצפורניים? ומה הדין בשיירי צבע, דיו, דבק, משחה, טבעת, פלסטר או תחבושת - האם הם נחשבים חציצה הפוסלת את הנטילה?

מהו גדר "מקפיד" ו"אינו מקפיד"? האם הולכים אחר דעת רוב בני אדם או אחר דעתו האישית של האדם? כיצד מוזדדים רוב ומיעוט - בכל יד בפני עצמה או בשתי הידים יחד?

האם יש חובה לעיין ולבדוק את הידים קודם הנטילה שאין עליהן דבר החוצץ? ומה הדין כאשר נטל ידיו ולאחר מכן גילה שהיה על ידו דבר החוצץ - האם צריך לחזור וליטול, והאם חוזר ומברך?

1. חציצה בטבילה

ראוי לביאת מים: אחד התנאים היסודיים בנטילת

ידים לסעודה הוא שלא תהיה חציצה בין המים לבין מקום הנטילה. דין זה נלמד מדיני טבילה, כמבואר ב**בגמ'** (חולין דף קו:): שכל דבר החוצץ בטבילת הגוף, חוצץ גם בנטילת ידים לחולין.

לגבי מקוה **נאמר** (ויקרא פרק טו פסוק טז) **וְרָחַץ בַּמַּיִם אֶת כָּל בְּשָׂרוֹ**. מכאן דרשו **בגמ'**

(פסחים דף קט). שצריך שלא יהיה דבר החוצץ בין בשרו ובין המים, שבכך לא יהיה אותו המקום ראוי לביאת מים.

גדרי החציצה מבוארים ב**בגמ'** (עירובין דף ד. ד. ד: סוכה דף ה ו, וברש"י שם) "שיעורין חציצין ומחיצין הלכה למשה מסיני". מן התורה חוצץ לטבילה רק 'רובו המקפיד' שכן למדנו בהלכה למשה מסיני, דהיינו דבר המכסה את רוב הגוף והאדם מקפיד להסירו. אולם אם החציצה מכסה את רוב הגוף ואינו מקפיד עליה - אינה חוצצת מן התורה.

חכמים גזרו שגם 'רובו שאינו מקפיד' ו'מיעוטו המקפיד' ייחשבו חציצה, גזירה משום 'רובו המקפיד' - שכל אחד מהם דומה במקצת לדין תורה: רובו שאינו מקפיד דומה לו מצד שהוא מכסה את רוב הגוף, ומיעוטו המקפיד דומה לו מצד שהאדם מקפיד להסירו. אולם

4. אלו דברים חוצצים?

תחת הציפורן: לכלוך או טיט הנמצאים תחת הציפורן במקום שאינו כנגד הבשר, דהיינו בחלק מהציפורן בולטת מן האצבע, נחשבים לחציצה, משום שרוב בני אדם מקפידים להסירם, שמוס בעיניהם.

לכלוך הנמצא תחת הציפורן במקום שכנגד הבשר אינו חוצץ, מאחר שאין דרך רוב בני אדם להקפיד עליו. אמנם בצק חוצץ אף במקום שכנגד הבשר שכן הדרך להקפיד על זה, וקל וחומר צואה ממש שמקפידים על כך, ועוד שלא הועיל כלום בנטילת ידים, כיון שנוגע בטינופת בכל שעה (משנ"ב ס"ק ב, שער הציון ס"ק ה).

וחידד **בשיעורי שבת הלוי** (הלכות נדה עמוד שכה), ש"לא כנגד הבשר" אינו מתחיל ממקום שמתחיל לובן הציפורן, אלא רק מהחלק הבולט והגלוי שמחוץ לבשר, שבו הלכלוך נראה לעין. נמצא שבציפורן יש שלושה חלקים: החלק המחובר לבשר, החלק שכנגד הבשר אף שכבר ניכר בו לובן הציפורן, והחלק הבולט שמחוץ לבשר.

עוד ביאר, ש"צואה" שאינה חוצצת (בניגוד ל"צואה" ממש שחוצצת), היינו הלכלוך הרגיל המצטבר תחת הציפורן, ואילו "בצק" הוא לכלוך חיצוני שנדבק לציפורן מבחוץ, כגון שיירי מאכל וזוהמת מאכלים שנדבקו ליד.

כל דבר שדרך האדם להקפיד להסירו מתחת לציפורן, צריך לנקותו קודם הנטילה. וכתבו **באליה רבה ודרך החיים**, הובא **בבאור הלכה** (ד"ה הוא צריך לנקות) שבבת מותר לנקר בציפורנו את הטיט מתחת ציפורנו, ובלבד שלא יגרור את הציפורן עצמה.

5. ביאור מנהג העולם

שיטות הפוסקים: כתב **הרמ"א** שאין נוהגים לנקות את הלכלוך שתחת הציפורניים קודם הנטילה, משום שאין מקפידים עליו, ודינו כמיעוט שאינו מקפיד שאינו חוצץ. אמנם אם האדם מקפיד להסירו - הרי הוא חוצץ וצריך לנקותו קודם הנטילה.

לדעת **המגן אברהם**, **חיי אדם והדרך החיים**, קולא זו נאמרה דווקא לכללך הנמצא תחת הציפורן במקום שכנגד הבשר, שדינו כמיעוט שאינו מקפיד. אבל לכללך או טיט הנמצאים תחת החלק הבולט של הציפורן

פוסלת, אף אם בצירוף שתי הידיים יחד אינה מכסה את רוב שתי הידיים (מאיר עוז חלק ז עמוד 215).

ולפי זה כתב **הדרך החיים**, שלדעת **רוב הפוסקים** הסוברים שמקום הנטילה הוא עד סוף האצבעות, הולכים אחר רוב שטח מקום הנטילה, ודי בכך שהחציצה מכסה את רוב שטח האצבעות כדי להיחשב חציצה (שער הציון ס"ק ב).

הרמ"א (סעיף א) כתב אפשר שנהגו להקל בדיני חציצה בנטילת ידים, משום שיש הסוברים שאין דין חציצה בנטילה, אך להלכה עיקר הדין כדעה הראשונה - שיש דין חציצה גם בנטילת ידים.

מה נחשב "מקפיד"? דבר שיש בני אדם שמקפידים עליו ויש שאינם מקפידים עליו, אינו חוצץ במיעוטו אלא למי שמקפיד עליו בפועל. לדעת **הטור**, אף אם רוב בני אדם מקפידים על אותו דבר, כל עוד אדם זה עצמו

אינו מקפיד עליו - אינו חוצץ. אולם **המגן אברהם** ועוד **אחרונים** סוברים שהולכים אחר רוב בני אדם, ולכן אם רוב העולם מקפידים להסירו, נחשב חציצה אף למי שאינו מקפיד עליו. ואם האדם עצמו מקפיד להסיר את הלכלוך, הרי הוא חוצץ גם תחת הציפורן אף במקום שאין אחרים מקפידים (משנ"ב ס"ק ז, י).

מצא חציצה: חידש **הפרי מגדים**

(משבצות זהב ס"ק א), הובא **במשנ"ב**

(ס"ק א), שאם לאחר הנטילה מצא על ידו חציצה הפוסלת את הנטילה, ואפילו היא מכסה את רוב מקום הנטילה, אך יש ספק אם היתה שם בשעת הנטילה - תולים להקל שנתהוותה לאחר מכן, ואין צריך לחזור וליטול. ואף שבדיני טבילה מחמירים במקרה כזה, בנטילת ידים הולכים לקולא, משום שספק נטילת ידים מדרבנן לקולא.

והוסיף בספר **ברכת שמים** (פרק ו ס"ק ג), שהייתר זה נאמר דווקא כאשר יש אפשרות סבירה לתלות שהחציצה נוצרה לאחר הנטילה.

אולם לכתחילה ראוי לעיין בידי קודם הנטילה ולוודא שאין עליהן דבר החוצץ. ואם מצא חציצה, צריך להסירה קודם הנטילה. וכן נהג **הגר"ח קניבסקי זצ"ל** (אלא עמוד עד) לעיין בידי קודם הנטילה.

כ), כאשר חל ראש חודש ביום שישי והיה צריך לגזוז את ציפורניו, היה גוזזן. וביאר, שההימנעות מנטילת ציפורניים בראש חודש היא רק משום צוואת רבי יהודה החסיד, ואילו החשש לחציצה בנטילת ידים הוא דין המפורש בגמרא.

וכתב **בחוט שני** (יום טוב עמוד רכז), שמותר ליטול ציפורניים בחול המועד כאשר יש חשש חציצה בנטילת ידים.

6. איני דר אלא במקום תורה

הוספה: בגיליון הקודם (518) עסקנו בתופעה של מנורות רחוב המופעלות בשבת באמצעות חיישני תנועה. לתומנו חשבנו שמדובר בכמה מקרים נקודתיים, אך בעקבות מכול התגובות שהגיע למערכת התברר שמדובר רק בקצה הקרחון.

קוראים רבים דיווחו על מנורות נוספות ועל מקומות שבהם כיסוי החיישן כלל אינו פותר את הבעיה. אחד הקוראים, שמעון, סיפר שכאשר למד בישיבה גדולה התקינו פרז'קטור רבי עוצמה בחצר הישיבה שפעל באמצעות חיישן. לאחר שלא הצליח להביא לפתרון מסודר דרך הגורמים הרשמיים, מצא הבחור דרך יצירתית: הוא הדביק ליד החיישן רצועות שקית דקות שנעו כל הזמן ברוח, וכך החיישן "חשב" שעוברים שם כל הזמן והותיר את התאורה

פועלת ברציפות.

דיווח מעניין הגיע למערכת, המעיד עד כמה הטכנולוגיה הזו חודרת למוצרים יומיומיים. אחד הקוראים סיפר כי בנו קיבל בחיידר מנורת כיס סולארית כפרס, ובמהלך הפסקת חשמל הבחין שכאשר מתקרבים למנורה עוצמת האור מתחזקת, וכאשר מתרחקים היא נחלשת - ממש בדומה למנורות הרחוב החכמות.

מבדיקה ראשונית עולה, כי בשוק אכן נמכרות מנורות סולאריות רבות המצוידות בחיישני תנועה, שתפקידם להגביר את התאורה בעת התקרבות אדם ולחסוך בצריכת אנרגיה. בשלב זה עדיין לא זוהה הדגם

חוצצים אף למי שאינו מקפיד עליהם, משום שרוב בני אדם מקפידים להסירם.

מאידך, **האליה רבה** בשם **הב"ח והט"ז** מקילים וסוברים שצוואה וסתם טיט אינם חוצצים, אפילו כשהם נמצאים תחת החלק הבולט של הציפורן (משנ"ב ס"ק ט). טיט היון (טיט הבורות), טיט היוצרים - אפילו כשהם לחים - וכן טיט יבש, מלמולי זיעה שנתייבשו או בצק, נדבקים היטב לעור ומונעים מן המים להגיע למקומם. לכן הם חוצצים כאשר האדם מקפיד להסירם, אף אם אינם מכסים אלא מיעוט ממקום הנטילה, כגון תחת הציפורן במקום שכנגד הבשר.

אולם דבר מועט שאין דרך בני אדם להקפיד עליו - אינו חוצץ, בכל מקום שהוא נמצא, ואפילו אם הוא צוואה או בצק, כיון שהוא מעט מן המעט.

לעומת זאת, טיט לח או עפר שאינם דבוקים היטב לעור, ובפרט כשהם נמצאים תחת הציפורן במקום שכנגד הבשר, אין דינם חמור כל כך. ובמיוחד כאשר במשך היום אין דרכו של האדם להקפיד עליהם, ורק בשעת הנטילה הוא מבקש להסירם, יש מקום להקל שאינם נחשבים חציצה (משנ"ב ס"ק י).

וכן מי שמלאכתו בטיט ואינו מקפיד עליו, אין הטיט חוצץ לגביו, אלא אם כן הוא מכסה את רוב מקום הנטילה.

חשיבות גזיזת צפרניים: כתב **האליה רבה** (ס"ק א) בשם **ספר חסידים**, שמטעם זה נכון שלא יגדל אדם את ציפורניו, כדי שלא יבוא לידי חשש חציצה בכללן המצטבר תחתיהן (משנ"ב ס"ק ג).

וכתב **השל"ה** (שער האותיות אות ק, ס"ק קנח הערה ד), שראוי לכל אדם לנהוג כל ימיו ליטול את ציפורניו בערב שבת. מלבד כבוד השבת שיש בכך, יש בזה גם תועלת לדיני נטילת ידים במשך השבוע, שכן הלכלוך המצטבר תחת הציפורניים נעשה מיעוטא דמיעוטא, ובוודאי אינו בכלל דבר שמקפידים עליו.

ומטו בשם **הגר"ח מבריסק זצ"ל** (אעלה בתמר עמוד

במשנה באבות (פרק ו משנה ט) אומר רבי יוסי בן קיסמא: אם אתה נותן לי כל כסף וזהב ואבנים טובות ומרגליות שבעולם איני דר אלא במקום תורה. ולכאורה, וכי אדם גדול יכול ללמוד תורה בכל מקום?

אלא שכאן טמון יסוד עצום. מקום המגורים אינו רק כתובת. הסביבה שבה האדם חי מעצבת את הרגישויות שלו ואת סדרי העדיפויות שלו. במקום תורה הציבור מוטרד משאלות של שבת. במקום תורה, כאשר מתגלה מכשול - פועלים לתקנו. במקום תורה, השאיפה היא להתקרב לרצון ה' ולא להתרגל למציאות בעייתית.

זהו עומק דבריו של רבי יוסי בן קיסמא. לא רק היכן ללמוד, אלא היכן לחיות. לא רק כמה תורה יש לאדם, אלא איזו אווירה מקיפה אותו ואת בני ביתו.

כל כסף וזהב שבעולם אינם שווים כנגד הזכות לחיות במקום שבו התורה היא המצפן, הנבא להלכה היא נקודת המוצא, והשאיפה היא לתקן את המציאות ולא להסתגל אליה.

אשרי מי שזוכה לבחור לעצמו ולבני ביתו מקום תורה, סביבה של תורה וחיים של תורה.

המדויק, ולכן אין בידינו לקבוע בוודאות שאכן מדובר במנורה המגיבה לתנועת אדם.

אולם עצם האפשרות שחיישנים מסוג זה משולבים כיום גם במוצרים ביתיים פשוטים ובצעצועים לילדים, ממחישה עד כמה שאלות החיישנים והמנגנונים האוטומטיים אינם מוגבלות עוד לרחובות ולמבני ציבור בלבד, אלא הולכות ומתרחבות למעגלים נוספים בחיי היום-יום. הנושא נמצא בבירור, וככל שיתבררו פרטים נוספים נשתדל להביאם לידיעת הקוראים.

אחד הקוראים מחו"ל היטיב להגדיר את המציאות. לדבריו, במקומות רבים באירופה כמעט אין מלון שאין בו בכל שבת שאלות של חיישנים ומערכות אוטומטיות: מנורות הנדלקות בהליכה, ברזים אוטומטיים, דלתות חשמליות ועוד. מציאות שלימה שנבנתה לפי אורח החיים של ימות החול, כאשר כל המערכות ערוכות להגיב לכל תנועה של האדם, ולהעניק לו נוחות והנאה.

וכאשר זו המציאות, מתחילים היוולד פתרונות והיתרים שונים להתמודדות עם המצב. יש הסומכים לעבור יחד עם גוי שכבר עובר ממילא, באופן שהיהודי אינו מוסיף פעולה חדשה במערכת אלא רק "תופס טרמפ" על פעולה שכבר מתבצעת. ובשעת הדחק, כאשר אדם תקוע במלון ואין לו דרך אחרת, יש שדנו אף ב"תפיסת טרמפ" על יהודי אחר שכבר עובר, בטענה שסוף סוף מדובר לכל היותר במעשה שנעשה בשוגג ובאיסור דרבנן. איננו כננסים כאן לגוף ההכרעות, אך עצם העובדה שאנשים נאלצים לחפש פתרונות מסוג זה ממחישה עד כמה המציאות עצמה מורכבת ומאתגרת.

במקום שבו חיים בתוך אווירה של תורה ודקדוק ההלכה, משתדלים לפתור את הבעיה בשורשה. אולם כאשר המציאות כבר בנויה מלכתחילה סביב מערכות אוטומטיות, נוצרות שוב ושוב שאלות חדשות והתמודדויות לא פשוטות.

וכאן בולט הבדל מעניין. ככל שהמקום ספוג יותר באווירה של תורה ויראת שמים, כך שאלות אלו פחות מצויות. בירושלים די היה בכמה מנורות בודדות שהותקנו בטעות כדי לעורר סערה ציבורית ופעילות מיידית לתיקון הבעיה. לעומת זאת, במקומות אחרים מוצאים רחובות שלמים, בתי מלון שלמים ומערכות שלמות הפועלות כך במשך שנים.

הילכתא
לדעת לחיות כהלכה

הנדרשת עומדת התורה באמצעות שני הורג באותם לדים שכבר מעלים אלא פעמים רבות המערכת בורח ממספר פסי לדים נפרדים. ומצד גריל מעיל רק חלק ממעמד הלידים. כאשר החיישן מזהה תנועה נרדקים פסי לדי נוספים שלא מעל קודם לכן נמצא מלכודת אר או באר קר הנבנית תחילה קימת. אלא אף הרדקה מפועל של זיכרון תאורה נוספת. דבר שיש לו משמעות רבה בכיור הלכתי.

על חומתיו ירושלים הפקדתי שמרים
הנבנה חתובה פנים החירנות הלכה מתחשבת באר ובגולם מערכת תאורה חרוש במסגרת חומת ירושלים. עם אפי נבני תאורה חרוש ברחובות ובסמטות ירושלים. הנבנה מזה חלחל תאורה מתחת השטוחת בירושלים. שם החל לאתרנה התקנת נופי תאורה מסוג זה בירושלים.

1. כיצד מותקנת מערכת תאורה חרושה?
מבנה מערכת, מדובר בגוף תאורה מולטי פונקציונל All-in-One של חברת ideal light. המולקט פגל סולרי הכולל את קרוי השמש בנפיש היום ותוקן מולקט פנימי. ובתחתית מתוקן חישן תנועה (PIR) המזהה את תנועת הנכנסים והיציאים. המערכת מתקנת באופן אוטומטי חומתיו. בפנים שיעת היום היא כבירה. עם ערד התאורה היא נכנסת לפעולה, ובשעות הנבחר נכנסת מחדש בהתאם לתנאי התאורה לכפייה.

מערכת אלו אינו מולקט ומסוגלת את המנורה למבנה. אלא מציאות תאורה פנים מבנית. כאשר אדם מתחבט, חיישן מבני אוטומטית את עצמת התאורה, ולתור שהתקון היא נחלשת בהדרגה תחזות למצב הבסיסי. שיהיה זו נעודה לחסוך בצריכת החשמל. המערכת תתחזק אותך. לצעצעת את פריקת שי יצוין כי מנורות אלו אין מודבר תמיד קר

במקומות רבים בעולם מותקנים רחובות שלמים במערכת זו. כאשר החיישנים אינם מוכנים קר לזרם תושפך פנור למעט. אלא מזהים תנועה ממוזיקת מפרטים בצורה חמה ומתחממת. בהתאם לכך התאורה מתחזקת בהדרגה כבר לפני תנועה האדם למקום. ומשתייכה בעוצמה מוגברת גם אחרי שיעב, כדי למנוע פנור ולמספר רצף תאורה נעים ובטיחות לאורך הרחוב.

משיב כהלכה

שאלה: כיצד נוטלים ידים עם פלסטר, גבס או צבע?

אדם גינש ליטול ידים לסעודה ועל ידו פלסטר, תחבושת רפואית, גבס, טבעת, שיירי צבע, דיו או דבק. האם הם נחשבים חציצה הפוסלת את הנטילה? האם הדבר תלוי אם יש לו אפשרות להוריד את התחבושת? ומה הדין בצבעי שידיו צבועות, בסופר שידיו מוכתמות בדיו?

מקורות: רא"ש

(חולין פרק שמיני סימן טו), שו"ע ומשנ"ב (סימן קסא סעיפים א-ג, סימן קסב סעיף י), **תשובות והנהגות** (חלק ב סימן קיז).

במדור זה מופיעה שאלה בנושא הגיליון הבא, הקוראים הנכבדים מוזמנים לשלוח תשובות להגדיל תורה ולהאדירה, מומלץ לצרף את פרטי המשיב (שם, טלפון, מקום לימוד). התשובות המובחרות ישולבו במידת האפשר בגיליון הקרוב.

- ניתן להגיש תשובות באחת מהאפשרויות הבאות.
- קו 'הילכתא' טלפון 02-5377085 שלוחה 4
- עמדות 'דרים פלוס' קופת 'הילכתא'
- חדר 'קול הלשון', ישיבת מיר ירושלים, תיבת 'הילכתא'
- בפקס מספר 6507823-1532
- במייל 5047867@gmail.com

ברכת מזל טוב לידיד הילכתא

הג"ר חיים בן הג"ר משה בן ציון זיידל שליט"א לרגל שמחת הולדת בתו תחי', יהי רצון שירוה ממנה ומכל צאצאיו רוב נחת דקדושה אמן

דינים העולים

א. **גדרי חציצה:** כל דבר החוצץ בטבילה חוצץ גם בנטילת ידים. חציצה על רוב מקום הנטילה (רוב היד, ולהרבה פוסקים רוב האצבעות) פוסלת אפילו אם אינו מקפיד עליה. חציצה על מיעוט מקום הנטילה פוסלת כאשר דרך בני אדם להקפיד להסירה, אך מיעוט שאין דרך להקפיד עליו אינו חוצץ.

ב. **מקפיד:** דבר שיש בני אדם שמקפידים עליו ויש שאינם מקפידים עליו, לדעת הטור הולכים אחר דעתו האישית של האדם, ולדעת הגמגן אברהם הולכים אחר רוב בני אדם. ואם האדם עצמו מקפיד על דבר שרוב העולם אינם מקפידים עליו - נחשב לגביו חציצה.

ג. **בדיקה:** מצא לאחר הנטילה דבר החוצץ, ואפילו על רוב מקום הנטילה, אינו צריך לחזור וליטול כאשר יש אפשרות לתלות שהחציצה נוצרה לאחר הנטילה. אך לכתחילה ראוי לבדוק את הידיים קודם הנטילה.

ד. **כנגד הבשר:** לכלוך רגיל, טיט לח או עפר תחת הציפורן במקום שכנגד הבשר אינם חוצצים. אולם בצק, צואה ממש, טיט יבש, טיט היוצרים, טיט הבורות ומלמולי זיעה שנתייבשו - חוצצים.

ה. **בולט מהבשר:** כל לכלוך הנמצא תחת החלק הבולט של הציפורן חוצץ, משום שרוב בני אדם מקפידים להסירו. לכן נכון שלא לגדל את הציפורניים יתר על המידה כדי שלא לבוא לידי חשש חציצה. אולם מיעוטא דמיעוטא אינו חוצץ בכל אופן.

ו. **ניקוי:** בשבת מותר לנקר את הלכלוך שתחת הציפורן באמצעות ציפורן אחרת, ובלבד שלא יגרור את הציפורן עצמה.

נושא הגיליון הבא:

'חציצה בדברים המצויים'

טלו חלק בזיכוי הרבים העצום, והשתתפו בהוצאות הגיליון הבא

הגיליון נועד לעורר את לב הלומדים, נא לא לסמוך על הדברים הלכה למעשה בלי לעיין במקורות

הגיליון הוקדש לעילוי נשמת איש תם וישר ר' אפרים בן כמיסה ז"ל נלב"ע כ"ב סיון תשפ"ה ת.ג.צ.ב.ה. הונצח על ידי בני המשפחה

הילכתא

לדעת לחיות כהלכה

- גיליון שבועי עומק הפשט
- שיעורים יומי עיון
- בית הוראה טלפוני
- בירורי הלכה אקטואליים
- קו מידע הלכתי
- חוברות הדרכה

מכון הילכתא

מענה אנושי: 02-5350-535 פקס: 02-6507-823

לקבלת הגיליון במייל: 5047867@gmail.com

קו מידע הלכתי

02-5377-085

ניתן להאזין לשיעורים, הודעות, עדכונים, רישום להגרלות, ועוד...